

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

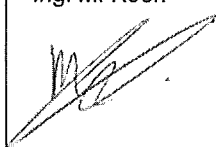
WALBREUKERGRAAF / EGELBROEK

TE ROERMOND

GEMEENTE ROERMOND

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

Walbreukergraaf / Egelbroek te Roermond in de gemeente Roermond

Opdrachtgever	Plangroep Heggen bv Postbus 44 6120 AA Born
Project	ROE.HEG.ECO1
Rapportnummer	10061506
Status	Eindrapportage
Datum	20 augustus 2010
Vestiging	Boxmeer
Opsteller	A.A. van Grinsven, BSc.
Paraaf	
Interne kwaliteits- controle	Ing. M. Koen
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	GEBIEDSBESCHRIJVING	1
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving.....	1
2.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	2
2.3	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	2
2.4	Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	2
3.	ONDERZOEKSMETHODIEK	2
4.	TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	3
4.1	Inleiding	3
4.2	Flora- en faunawet.....	3
4.3	Algemene zorgplicht	4
4.4	Gebiedsbescherming.....	4
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN	5
5.1	Vogels	5
5.2	Vleermuizen.....	6
5.3	Overige zoogdieren	7
5.4	Reptielen, amfibieën en vissen.....	7
5.5	Libellen en dagvlinders.....	8
5.6	Vaatplanten.....	8
5.7	Gebiedsbescherming.....	9
6.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	10

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
- 2a. - Luchtfoto
- 2b. - Foto's onderzoekslocatie
3. - Geraadpleegde bronnen
4. - Natuurwetgeving en beleid

1. INLEIDING

Econsultancy heeft van Plangroep Heggen bv opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna aan de Walbreukergraaf / Egelbroek te Roermond in de gemeente Roermond.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd, of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) of de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG).

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en kan niet gezien worden als volwaardig ecologisch onderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen uitgebreide inventarisaties uitgevoerd naar soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soort(groep) meest gunstige periode van het jaar.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

Voor zover bij de opdrachtgever en bekend, is er niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie uitgevoerd.

2. GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 3.910 \text{ m}^2$) is gelegen aan de Walbreukergraaf / Egelbroek, circa 1 km ten zuidwesten van de kern van Roermond in de gemeente Roermond (zie bijlage 1).

De onderzoekslocatie is kadastraal bekend gemeente Roermond, sectie C, nummer 3630, 6130 en 6694. Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 58 D (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 196.720$, $Y = 354.800$. De onderzoekslocatie is gelegen in het kilometerhok 196/354.

De onderzoekslocatie betreft hoofdzakelijk een (begraasde) weide, een houten schuur/berging en een gedeelte van een siertuin. De (begraasde) weide en heeft voor zover bekend altijd een agrarische bestemming gehad. Voor zover bekend is dit deel van de onderzoekslocatie nimmer bebouwd geweest. Op het zuidelijk deel van de onderzoekslocatie is een houten schuur/berging gelegen met een golfplaten dak. Tevens is hier het gedeelte van de siertuin, behorende tot de woonboerderij gelegen ten zuidwesten van de onderzoekslocatie, welke niet behoort tot de onderzoekslocatie. De woonboerderij dateert uit 1782 (Walbreukergraaf 10) en is voorzien van een dakpannen dak. De woonboerderij met garage en het grootste gedeelte van de siertuin blijft gehandhaafd.

Ten noorden, oosten en zuiden van de onderzoekslocatie zijn woonhuizen met siertuinen gelegen. Ten oosten van de onderzoekslocatie is een dunne strook woonhuizen met siertuinen gelegen, gevolgd door een provinciale weg N271 en vervolgens een stadspark.

In bijlage 2a is de huidige situatie op een luchtfoto weergegeven. Bijlage 2b bevat enkele foto's van de onderzoekslocatie.

2.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, betreffende het Roerdal, bevindt zich op circa 150 m afstand ten noorden van de onderzoekslocatie.

Ecologische Hoofdstructuur en Provinciale Ontwikkelingszone Groen

De onderzoekslocatie ligt in de nabijheid van een kerngebied, behorend tot de EHS. Het meest nabijgelegen EHS-onderdeel bevindt zich circa 250 m ten zuidoosten van de onderzoekslocatie. Het betreft het zuidelijk deel van het stadspark aan de westzijde van de provinciale weg N271. Het gebied maakt geen onderdeel uit van de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG).

2.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens nieuwbouw te ontwikkelen op de onderzoekslocatie.

2.4 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Ten behoeve van de nieuwbouw zal de weide verdwijnen, de schuur/berging wordt geamoveerd en zal een deel van de siertuin verdwijnen. Het overige deel van de siertuin, de woonboerderij en de garage blijven gehandhaafd.

3. ONDERZOEKSMETHODIEK

Aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken is nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie. Verder zijn toegankelijke gegevens van natuur- en soortbescherming organisaties gebruikt en zijn gegevens van de provincie Limburg geraadpleegd. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in bijlage 3.

Verspreidingsgegevens van soorten zijn veelal weergegeven op kilometerhokniveau (1 x 1 kilometer) of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Verder zijn sommige verspreidingsgegevens niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

Het veldbezoek is afgelegd op 11 augustus 2010. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de omliggende percelen onderzocht. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

4. TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

4.1 Inleiding

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken, zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese wetgeving ten aanzien van de soortbescherming is in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Hiermee heeft Nederland de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snelesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken, wordt er in Nederland gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Verder worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie.

In dit hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Flora- en faunawet bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. In bijlage 4 wordt een nadere toelichting gegeven omtrent de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur.

4.2 Flora- en faunawet

Voor de Flora- en faunawet geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen van bepaalde soorten zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid in drie beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingscategorieën. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend werkt. Broedvogels en vleermuizen zijn soortgroepen uit de strengste beschermingscategorie. Voor de overige soortgroepen is de beschermingsstatus afhankelijk van de soort.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermde klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden. In de meeste gevallen is een overtreding gemakkelijk te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgelegenheid buiten het broedseizoen te verwijderen.

Nesten van huismus, steenuil, sperwer, ransuil, kerkuil, boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, ooievaar, oehoe, roek, slechtvalk, wespandief en zwarte wouw zijn het gehele jaar beschermd. Het betreffen soorten uit de beschermingscategorieën 1 t/m 4 van de aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen (bron: Dienst Regelingen, 25 augustus 2009). De nestplaats, bomengroep of boomholte van een deel van deze soorten worden ook buiten het broedseizoen gebruikt. Een ander deel van deze soorten maken enkel gebruik van door andere vogelsoorten gemaakte nestgelegenheid, of maken ieder jaar gebruik van hetzelfde nest (of dezelfde nestlocatie).

Daarnaast is er een aantal soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn, ondanks dat de soort ieder jaar op dezelfde plek terugkeert om te broeden (beschermingscategorie 5). Van deze soorten wordt verondersteld dat ze over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen mits er voldoende alternatieve nestmogelijkheden in de directe omgeving aanwezig zijn. Voorbeelden hiervan zijn spechtensoorten, huiszwaluw, boerenzwaluw, ekster, bosuil, torenvalk en holenbroeders als boomkruiper, koolmees en bonte vliegenvanger.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen de verblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat dat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat grote gevolgen voor de vleermuisstand in de wijde omgeving. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven.

4.3 Algemene zorgplicht

De algemene zorgplicht houdt in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen nadelige gevolgen voor de fauna kunnen ontstaan, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten of maatregelen te nemen om de nadelige gevolgen te voorkomen. Zo kan er bijvoorbeeld rekening worden gehouden met amfibieën en kleine zoogdieren worden wanneer materialen en houtstapels, waaronder de dieren verblijven, worden verwijderd. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor de betreffende soortgroep worden aangegeven.

4.4 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vogels

De provincie Limburg heeft in het kader van de broedvogelinventarisatie soorten verdeeld over groepen met verschillende natuurwaarde. Aan de landelijk ernstig bedreigde soorten, de Rode Lijstsoorten, wordt de grootste waarde toegekend, gevolgd door kritische soorten (aandachtsoorten), schaarse soorten en algemene soorten. De groep "algemene soorten" bevat ook soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, zoals bijvoorbeeld gierzwaluw en huismus. Het betreft moeilijk te onderzoeken soorten, waarbij de waarde van de verkregen gegevens in geen verhouding staat tot de inspanningen die nodig zijn voor het verzamelen van goede gegevens. Van deze soorten worden geen kwantitatieve gegevens verzameld, wel wordt onderzocht of ze in een kilometerhok voorkomen.

Uit de verspreidingsgegevens van de provincie Limburg (www.limburg.nl) met betrekking tot broedvogels blijkt dat de bebouwde kom van Roermond, waar de onderzoekslocatie deel van uit maakt, onvolledig is onderzocht op broedvogels. De waargenomen soorten in het betreffende kilometerhok zijn voornamelijk gekarteerd in het EHS-onderdeel ten zuidoosten van de onderzoekslocatie. Het betreft het zuidelijk deel van het stadspark aan de westzijde van de provinciale weg N271.

Bij de broedvogelinventarisatie zijn binnen het betreffende kilometerhok territoria gekarteerd van grauwe vliegenvanger, groene specht, kneu, wielewaal, ijsvogel, boomklever, boomkruiper, boompieper, buizerd, ekster, grote bonte specht, holenduif, kleine bonte specht, meerkoet, nijlgans, waterhoen en zwarte kraai. Van deze soorten staan groene specht en wielewaal op de Rode Lijst van bedreigde vogels 2004 met als status kwetsbaar en grauwe vliegenvanger en kneu op de Rode Lijst van bedreigde vogels 2004 met als status gevoelig. Voor Limburg is de ijsvogel een kritische soort.

Van de gekarteerde broedvogels zijn boomklever, boomkruiper, boompieper, buizerd, ekster, grote bonte specht, holenduif, kleine bonte specht, meerkoet, waterhoen en zwarte kraai voor Limburg schaarse soorten. Onder de categorie "algemene soorten" zijn binnen het kilometerhok territoria gekarteerd van: goudhaantje, groenling, heggemus, houtduif, huismus, kauw, kievit, koolmees, merel, pimpelmees, roodborst, spreeuw, tijtjaf, tuinfluiter, turkse tortel, vink, vlaamse gaai, wilde eend, winterkoning, witte kwikstaart, zanglijster en zwartkop. Onder de categorie "algemene soorten" is binnen het kilometerhok onder andere ook de jaarrond beschermde huismuis waargenomen.

Nesten jaarrond beschermd (beschermingscategorie 1 t/m 4)

De onderzoekslocatie met weide, schuur/berging en siertuin is geschikt als potentieel foerageergebied voor steenuil. Het nest, en daarmee indirect het functioneel leefgebied, van steenuil is jaarrond beschermd. Veranderingen in het leefgebied hebben grote impact op het voortbestaan van deze soort. Door de ligging van de onderzoekslocatie in een woonwijk en het ontbreken van een verbinding met het buitengebied is het niet te verwachten dat steenuil van de onderzoekslocatie gebruikt maakt om te foerageren. Een vaste rust- en/of verblijfplaats voor steenuil is uit te sluiten door het ontbreken van potentiële nestlocaties. Daarnaast zijn geen sporen als veren, uitwerpselen en braakballen aangetroffen die kunnen duiden op de aanwezigheid van steenuil op de onderzoekslocatie.

Nesten niet jaarrond beschermd (beschermingscategorie 5)

Op de onderzoekslocatie zijn enkele soorten uit de beschermingscategorie 5 te verwachten als grauwe vliegenvanger en koolmees. Het gaat hierbij om algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben.

Algemene broedvogels en hun niet jaarrond beschermde nesten (soorten tabel 3)

De schuur/berging op de onderzoekslocatie is toegankelijk voor broedvogels. In openingen en nisjes in de schuur/berging kunnen vogelsoorten als merel en witte kwikstaart nestgelegenheid vinden. Door de aanwezigheid van bomen en struiken van de siertuin, het gedeelte behorende tot de onderzoekslocatie, is de onderzoekslocatie geschikt voor broedvogels, als roodborst, merel en winterkoning.

Voor de te verwachten broedvogels geldt dat, indien de beplanting en de schuur/berging buiten het broedseizoen wordt verwijderd, geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. Er wordt in de Flora- en faunawet geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal wordt voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Slaapplaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, kauw en huismus, maar ook ransuilen, maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, hoge bomen, of de veiligheid van open water. Er zijn geen indicaties dat op de onderzoekslocatie een gemeenschappelijke slaapplaats aanwezig is.

5.2 Vleermuizen

Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (Limpens *et al.*, 2009) is de onderzoekslocatie gelegen in een gebied waar de volgende vleermuissoorten potentieel kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, bosvleermuis, grijze grootoorvleermuis, ingekorven vleermuis, meervleermuis, Brandt's vleermuis, baardvleermuis en watervleermuis.

Van deze soorten verblijven gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone- en grijze grootoorvleermuis, ingekorven vleermuis, meervleermuis, Brandt's vleermuis en baardvleermuis meestal in gebouwen. De overige soorten verblijven veelal in bomen.

Volgens de gegevens van de Natuurhistorisch Genootschap Limburg en de Zoogdiervereniging (Huijzen *et al.*, 2010) zijn, in de periode van 1994 tot 2007, binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, ingekorven vleermuis en watervleermuis waargenomen.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De schuur/berging op de onderzoekslocatie is niet geschikt als vaste- rust en/of verblijfplaats voor vleermuizen door onder andere het ontbreken van een muur met spouw. Daarnaast zijn er vele openingen in de schuur/berging die voor te veel tocht zorgen. Het kan echter nooit worden uitgesloten dat een enkele vleermuis incidenteel van de bebouwing gebruik maakt, maar de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats is uit te sluiten. In het geval van de onverhoopte aanwezigheid van een individu dient een ter zake kundige op het gebied van vleermuizen te worden geraadpleegd.

De bomen op de onderzoekslocatie zijn gecontroleerd op holtes, deze zijn niet aangetroffen. Daarnaast zijn de aanwezige bomen relatief jong, waardoor de aanwezigheid van natuurlijke holtes niet is te verwachten. Hierdoor kan met voldoende zekerheid worden uitgesloten dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van het verstoren van een vaste rust- en verblijfplaats van vleermuizen is niet aan de orde.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

De woonboerderij en de overige woonhuizen buiten de onderzoekslocatie zijn in principe geschikt als potentiële verblijfplaats voor vleermuizen, vanwege de aanwezigheid van geschikte openingen die toegang verlenen tot de spouwmuren. Eventuele openingen langs de dakranden verleent toegang tot ruimtes onder de dakpannen. Verder zijn er op verscheidene plekken ruimtes achter betimmeringen waargenomen waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. Eventuele verblijfplaatsen hierin onderkennen door de afstand tot de bouwlocatie en de aard van de ingreep, geen hinder van de ingreep op de onderzoekslocatie.

Foeragerende vleermuizen

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis en laatvlieger om aan het begin van de avond te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Buiten de onderzoekslocatie is meer en grootschaliger geschikt foerageergebied aanwezig, met name het EHS-onderdeel ten oosten van de provinciale weg N271. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Doordat dergelijke lijnvormige elementen ontbreken op de onderzoekslocatie, worden er geen potentiële vliegroutes verstoord.

5.3 Overige zoogdieren

Volgens de gegevens van de Natuurhistorisch Genootschap Limburg en de Zoogdierverseniging (Huijzen *et al.*, 2010) zijn in de periode van 1994 tot 2007 in de nabijheid (maximaal 5 km) van de onderzoekslocatie bewoningssporen van das waargenomen. Door de geïsoleerde ligging tussen bebouwing in de bebouwde kom en de relatief kleine omvang is het uit te sluiten dat das van de onderzoekslocatie gebruik maakt.

Steenmarter komt volgens verspreidingsgegevens voor in de omgeving van Roermond. De nestmogelijkheden voor steenmarter in de schuur/berging zijn nihil door het ontbreken van een zolder en andere potentiële schuilplaatsen die kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaats.

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor enkele algemene grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om soorten als egel, mol en konijn. Voor dergelijke algemeen voorkomende soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor bij verstoring geen sprake is van overtreding van de Flora- en faunawet. Het is echter in het kader van de algemene zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden en verontrusten van individuen te voorkomen.

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Volgens de gegevens van de Natuurhistorisch Genootschap Limburg (Buggenum *et al.*, 2008), zijn in het 5x5 kilometerhok, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt, de volgende soorten waargenomen: alpenwatersalamander, kamsalamander, kleine watersalamander, knoflookpad, gewone pad, rugstreeppad, poelkikker, bastaardkikker, bruine kikker, hazelworm, levendbarende hagedis en gladde slang.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig. De waarnemingen van de reptielen hebben naar verwachting betrekking op de natuurgebieden in de omgeving van Roermond.

Doordat oppervlaktewater als beken, sloten en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken is het uit te sluiten dat er voortplantingsmogelijkheden zijn op de locatie voor amfibieën. Door het ontbreken van oppervlaktewater is de onderzoekslocatie niet geschikt voor vissen.

De onderzoekslocatie betreft geen geschikt landhabitat voor de streng beschermde soorten alpenwatersalamander, kamsalamander, knoflookpad, rugstreeppad en poelkikker. Dergelijke soorten stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. De waarnemingen van de reeds genoemde streng beschermde amfibieën hebben naar verwachting betrekking op de natuurgebieden in de omgeving van Roermond. Op de onderzoekslocatie kunnen echter wel algemene soorten als gewone pad en bruine kikker worden aangetroffen. De beplanting en opslag van materialen op de onderzoekslocatie kunnen schuilmogelijkheden bieden voor deze algemene soorten. Voor de mogelijk aanwezige algemene soorten geldt een algehele vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. De algemene zorgplicht blijft echter wel van kracht. Deze houdt in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen nadelige gevolgen voor de fauna kunnen ontstaan, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten of maatregelen te nemen om nadelige gevolgen te voorkomen.

5.5 Libellen en dagvlinders

In de periode 2000 tot 2010 zijn geen beschermde libellen- en juffersoorten waargenomen op of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie (bron: Vlinderstichting). Voor libellen geldt dat aanwezigheid van water nodig is ter voortplanting en gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

In de periode 2000 tot 2010 zijn tevens geen populaties aangetroffen van beschermde dagvlindersoorten in de directe omgeving van de onderzoekslocatie (bron: Vlinderstichting). Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde dagvlindersoort.

5.6 Vaatplanten

De provincie Limburg heeft alle gekarteerde plantensoorten verdeeld over groepen met verschillende natuurwaarde. Aan beschermde soorten (Flora- en Faunawet soorten) wordt de grootste waarde toegekend, gevolgd door bedreigde soorten (Limburgse Lijstsoorten) en schaarse soorten. Uit de gegevens van de provincie Limburg met betrekking tot vaatplanten blijkt dat de bebouwde kom van Roermond, waar de onderzoekslocatie deel van uit maakt, onvolledig is onderzocht op beschermde planten. De waargenomen soorten in het betreffende kilometerhok zijn voornamelijk gekarteerd in het EHS-onderdeel ten zuidoosten van de onderzoekslocatie. Het betreft het zuidelijk deel van het stadspark aan de westzijde van de provinciale weg N271.

Bij de vegetatieopnamen zijn binnen het betreffende kilometerhok de volgende Flora- en faunawet beschermde soorten gekarteerd: brede wespenorchis en grasklokje. Deze soorten staan beide vermeld in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. De waarnemingen van deze planten hebben geen betrekking op de onderzoekslocatie of de omliggende woonwijk.

Gelet op het huidige gebruik van de onderzoekslocatie als tuin, erf en weide, is het niet te verwachten dat er beschermde plantensoorten op de locatie aanwezig zijn. De soorten zijn dan ook eerder te verwachten ten oosten van de provinciale weg N271. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten op de onderzoekslocatie waargenomen. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde vaatplanten, waarvoor geen vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling geldt, op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

5.7 Gebiedsbescherming

Voor de EHS geldt geen externe werking. Aangezien de onderzoekslocatie niet is gelegen in of aangrenzend aan een onderdeel dat behoort tot de EHS, is aantasting niet aan de orde. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden, zoals het Natura 2000-gebied Roerdal is, gelet op afstand tot de onderzoekslocatie en de aard van de ingreep niet aan de orde.

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Plangroep Heggen bv een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Walbreukergraaf / Egelbroek te Roermond in de gemeente Roermond.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens nieuwbouw te ontwikkelen op de onderzoekslocatie. Ten behoeve van de nieuwbouw zal de weide verdwijnen, de schuur/berging worden gesloopt en zal een deel van de siertuin verdwijnen. Het zuidelijk gedeelte van de siertuin, de woonboerderij en de garage blijven gehandhaafd.

Waarnemingen en te verwachten soorten:

De beplanting en schuur/berging op de onderzoekslocatie kunnen onderkomen bieden aan algemene broedvogels als roodborst, merel en winterkoning. Ondanks dat de schuur/berging niet geschikt is als vaste rust- en verblijfplaats is het nooit uit te sluiten dat een individuele vleermuis hiervan incidenteel gebruik maakt om te rusten. Daarnaast kan de onderzoekslocatie incidenteel onderkomen bieden aan algemene amfibie- en zoogdiersoorten als bruine kikker, gewone pad, konijn, mol en egel. Voor de overige soorten uit de verschillende soortgroepen vormt de onderzoekslocatie geen geschikt habitat of zijn deze op grond van bekende verspreidingsgegevens of het ontbreken van verblijfsindicaties niet te verwachten.

Maatregelen ter voorkoming van overtredingen van de Flora- en faunawet:

Indien de beplanting en de schuur/berging buiten het broedseizoen worden verwijderd, zullen geen overtredingen van de Flora- en faunawet plaatsvinden met betrekking tot broedvogels.

Algemene zorgplicht

Voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, het incidenteel rusten van een vleermuis en amfibieën geldt de algemene zorgplicht, die er ondermeer in voorziet dat al het redelijkerwijs mogelijke dient te worden gedaan om het doden van individuen te voorkomen. Mocht er een vleermuis tijdens de werkzaamheden worden aangetroffen, zullen de werkzaamheden direct stilgelegd moeten worden en zal een ter zake kundige advies over vervolgsprocedures moeten geven.

Gebiedsbescherming

De EHS zal niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden (Natura 2000) is niet aan de orde. Het gebied maakt geen onderdeel uit van de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG).

Noodzaak tot nader onderzoek

Nader onderzoek naar het voorkomen van verschillende soortgroepen wordt niet noodzakelijk geacht.

Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

Ontheffingsaanvraag voor overtreding van verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet ten aanzien van het verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen is niet aan de orde.

Tabel I geeft een samenvatting van de te verwachten verstoring en de te nemen vervolgstappen (zie pagina 10).

Vrijblijvend advies

Huismus en gierzwaluw zijn op de onderzoekslocatie niet als broedvogel aangetroffen. De directe omgeving is echter potentieel geschikt als leefgebied. De soorten staat onder druk door steeds verder afnemende broedgelegenheid. Met een geringe inspanning, bijvoorbeeld door het plaatsen van nestkasten of "vogelvides" en het plaatsen van gierzwaluwnestkasten op de te realiseren nieuwbouw, kan de onderzoekslocatie deel gaan uitmaken van het broedbiotoop van beide soorten. Gelet op het steeds verder verdwijnen van broedgelegenheid van deze soorten kan deze relatief eenvoudige maatregel een positief effect op de soort in de omgeving hebben.

Vogelbescherming Nederland heeft samen met BAM Utiliteitsbouw een checklist ontwikkeld, waarmee een bouwonderneming zijn projecten en de directe omgeving natuurvriendelijker kan maken. Door middel van het beantwoorden van enkele ja/nee vragen, kunnen eenvoudige maatregelen worden toegepast die goed zijn voor de stadsnatuur en speciaal voor vogels. U vindt deze checklist op de site van de vogelbescherming (www.vogelbescherming.nl).

Tabel 1. Overzicht te verwachten verstoring en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Ingrep verstoring	Nader onderzoek	Ontheffing / activi- teitenplan (*)	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	ja, in broed- seizoen	nee	nee	verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond be- scherm	nee	nee	nee	-
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	Incidenteel individu nooit uit te sluiten. Bij aanwe- zigheid werkzaamheden direct stilleggen en een ter zake kundige raadplegen
	foerageergebied	nee	nee	nee	-
	vliegroues	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht
Amfibieën		mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht
Reptielen		nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	-
Libellen en dagvlinders		nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	-

* Ontheffingen van verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen of broedvogels worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. De maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan kunnen vooraf door Dienst Regelingen ter goedkeuring worden voorgelegd, middels een ontheffingsaanvraag.

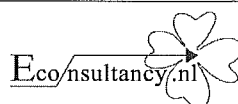
LEGENDA:

standplaats +
richting fotonaam

TITEL: luchtfoto onderzoekslocatie (bron: bingmaps.com)

A4

PROJECT: ROE.HEG.ECO1

NUMMER: 10051506

SCHAAL: nvt

DATUM: 13-06-2010

GETEKEND: AvG

BIJLAGE: 2a

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

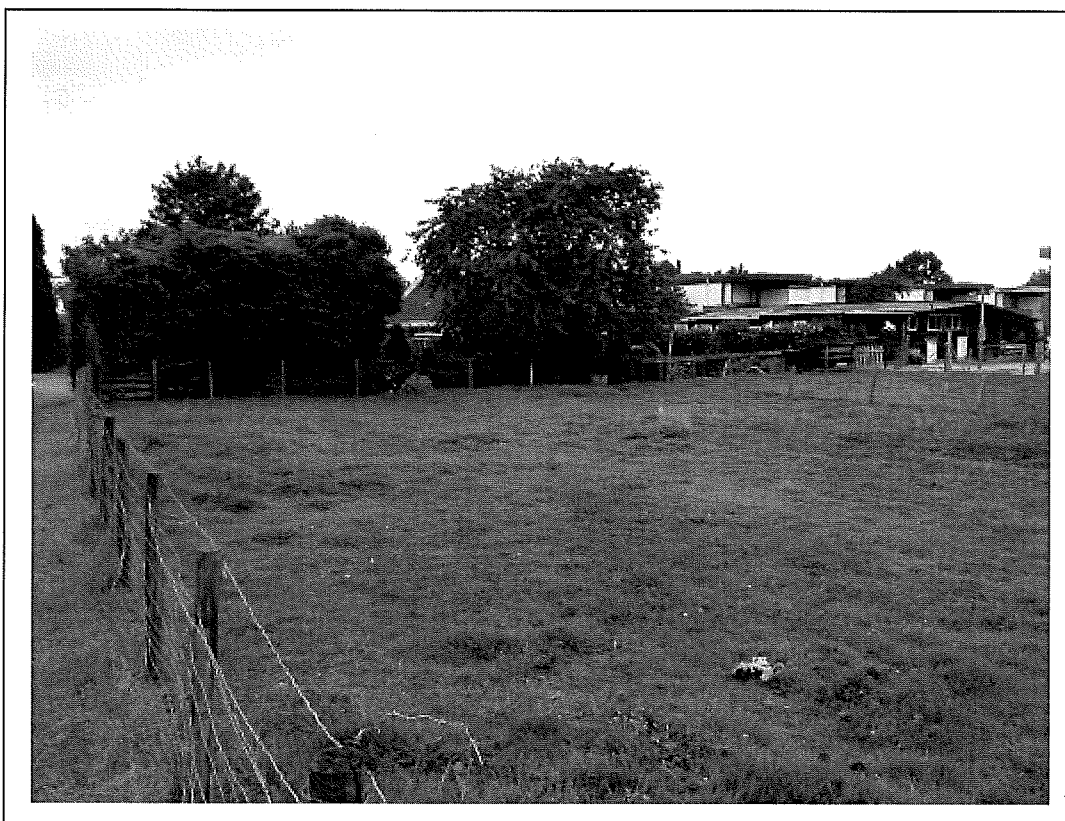

Foto 1. Weide, noordelijk deel onderzoekslocatie

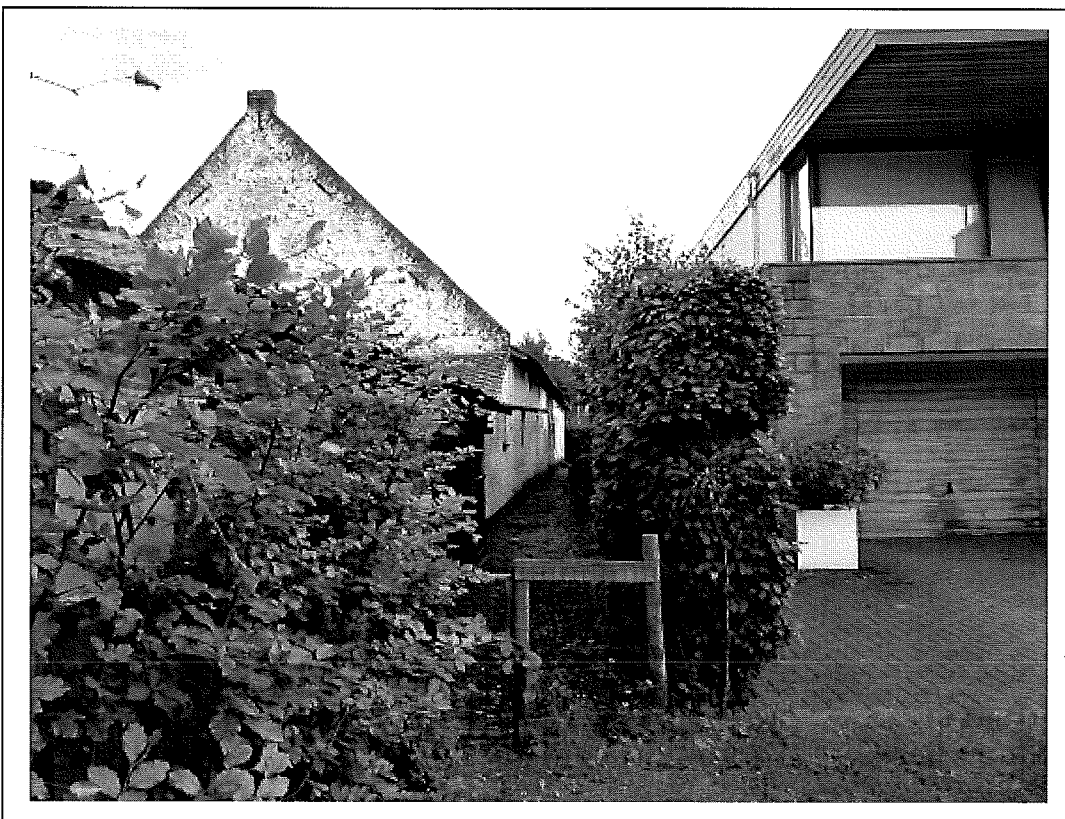

Foto 2. Gangpad langs de woonboerderij en deels langs de schuur

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 3. Schuur met weide

Foto 4. Woonboerderij met garage en schuur

Bijlage 3 Geraadpleegde bronnen

LITERATUUR

- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dienst Regelingen, aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet, augustus 2009.
- Herder, J.E., A. van Diepenbeek, R.C.M. Creemers, 2009. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2008. Stichting RAVON, Nijmegen. Rapport 2009-03.
- Huizinga, C.E., R.W. Akkermans, J.C. Buys, J. van der Coelen, H. Morelissen & L.S.G.M. Verheggen 2010, Zoogdieren van Limburg, verspreiding en ecologie in de periode 1980-2007. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- Hustings F., van der Coelen J., van Noorden B., Schols R. & Voskamp P. 2006. Avifauna van Limburg. Stichting natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- Hustings, F., Borggreve C., van Turnhout C. & Thissen J. 2004. Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels volgens Nederlandse en IUCN-criteria. SOVON-onderzoeksrapport 2004/13. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Heusden, W.R.M. van & Vreugdenhil, S.J., 2008. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.
- Limpens, H.J.G.A., Mostert, K. & Bongers, W. (eds.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Limpens, H., Regelink, J. & Koelman, R. (2009). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging VZZ.

INTERNET

- www.minInv.nl (natuurwetgeving)
- www.limburg.nl (natuurgegevens provincie Limburg)
- www.ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
- www.vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
- www.telmee.nl (waarnemingen van vrijwilligers)
- www.waarneming.nl (waarnemingen van vrijwilligers)
- www.vzz.nl (soortgegevens zoogdieren)
- www.zoogdieratlas.nl (verspreidingsgegevens zoogdieren)

Bijlage 4 Natuurwetgeving en beleid

Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde "nee, tenzij..." principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn ("nee"). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden ("tenzij") afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen. Onder "activiteiten" worden alle activiteiten in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik verstaan. Voorbeelden hiervan zijn de sloop van gebouwen, de ontwikkeling van woonwijken en bedrijventerreinen, dempen van wateren, maar ook natuurontwikkelingsprojecten. Alle activiteiten moeten getoetst worden op hun effecten op aanwezige en mogelijk aanwezige beschermde planten- diersoorten.

Tabel I. Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Tabel II. Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet maakt onderscheid in een drietal beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Voor vogels is een aparte categorie.

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voorbeelden zijn: ree, haas konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' ('lichte toets'). Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmblom, steenbreekvaren, tongvaren
Tabel 3 strikt beschermde soorten
Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreeppad, boomkikker, kamsalamander

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Vogels
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is ten alle tijden van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 2005 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000 wetgeving, zullen de termen "habitatrichtlijngebied" en "vogelrichtlijngebied" komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het ministerie van LNV (via Dienst Regelingen) of door de provincie. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. Tot die tijd zal er echter per project beoordeeld moeten worden of er nadelige effecten te verwachten zijn voor een beschermd gebied.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Rode Lijsten

In opdracht van het ministerie van LNV zijn voor diverse soortgroepen zogenaamde Rode Lijsten samengesteld. Deze Rode Lijsten vermelden van welke soorten het voortbestaan in Nederland bedreigd wordt. Op deze manier geven de lijsten een indicatie van het belang van aanwezige planten en dieren in een gebied voor het behoud van de hele populatie. In door het ministerie van LNV opgestelde soortbeschermingsplannen wordt aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden om het voortbestaan van deze soorten te waarborgen. Deze soortbeschermingsplannen worden door diverse provincies gehanteerd voor het opstellen van compensatieverplichtingen.